

Programmabegroting 2023

Vastgesteld door raad

3 november 2022

Waar staan we op financieel gebied

Financieel vertrekpunt

De Kadernota 2023 is het financiële vertrekpunt voor deze programmabegroting. De Kadernota 2023 liet onderstaand meerjarenperspectief zien.

Kadernota 2023	2023	2024	2025	2026
Structureel	-670	-370	105	870
Incidenteel	-435	-40	-	-
Saldo Kadernota 2023	-1.105	-410	105	870

Die Kadernota 2023 was beleidsarm, omdat we tijd nodig hadden de ambities uit het coalitieprogramma uit te werken en in afwachting waren van de Meicirculaire 2022 met de wijzigingen in het Gemeentefonds. In deze begroting zijn beiden verwerkt. Het huidige kabinet heeft voor de duur van de eigen kabinetsperiode ruim geld beschikbaar gesteld aan de gemeenten. Voor de jaren daarna heerst onzekerheid.

De Begroting 2023 heeft een structureel sluitend meerjarenperspectief voor de jaren 2023 tot en met 2025. Het jaar 2026 sluit vooralsnog met een tekort. Dit jaar zijn de mutaties tot september meegenomen in de programmabegroting 2023. De Begroting 2023 laat het volgende meerjarenperspectief zien.

Begroting 2023	2023	2024	2025	2026
Structureel	1.100	1.915	3.780	-210
Incidenteel	-970	-170	-60	-
Saldo Begroting 2023	130	1.745	3.720	-210

In 2023 sluit de begroting af met een verwacht positief saldo van € 130.000. Het structurele saldo is € 1,1 miljoen positief. De financiële positie van de gemeente is op dit moment gezond. Toch attenderen we u in deze aanbiedingsbrief op enkele grote risico's die op ons afkomen.

We bevinden ons in economisch onstuimige tijden. De prijsinflatie is hoog en de prijzen voor energie en grondstoffen lopen snel op. Het is moeilijk in te schatten wanneer deze situatie zich gaat stabiliseren. In deze begroting hebben we een structureel budget van € 650.000 opgenomen voor het opvangen van tegenvallers op dit gebied.

Een andere grote onzekerheid is de ontwikkeling van de middelen vanuit het Rijk. Bij het schrijven van deze aanbiedingsbrief is niet bekend hoe de middelen vanuit het Rijk zich na 2025 gaan ontwikkelen. Dit geldt voor de totale omvang van het Gemeentefonds, maar ook voor de gevolgen van de herijking van de verdeelmaatstaven voor dat fonds. Dat zou allebei negatief uit kunnen pakken voor Diemen. In het meerjarenperspectief is voorlopig vastgehouden aan de informatie zoals het Rijk die vermeldde in de Meicirculaire. De compensatiegelden die Diemen ontvangt (€ 2,9 miljoen) zijn ook voor 2026 opgenomen. Voor wat betreft de te ontvangen middelen voor jeugdzorg hebben we eraan vastgehouden om 75% van de voorlopig toegezegde middelen op te nemen. Dit sluit aan bij ons uitgangspunt van vorig jaar. Dit percentage zou verruimd mogen worden naar 100%, maar het Rijk heeft ook al besparingsmaatregelen aangekondigd en staat er voor 2024 en 2025 nog een taakstellende bezuiniging van respectievelijk € 200.000 en € 400.000 ingeboekt.

Enige voorzichtigheid acht het college op dit moment dan ook meer verantwoord. Bovendien blijven de kosten van de jeugdzorg nog steeds weerbarstig en lastig beheersbaar. Ook in 2023 zetten we dus via het programma 'Grip op het sociaal domein' in op betere kostenbeheersing en prognoses.

Ten slotte leidt de groei van onze gemeente tot behoeftes en ambities op het gebied van voorzieningen. We willen graag een middelbare school in Diemen realiseren en bezien de toekomst van het sportcentrum Duran. Hiertoe gaan we in 2023 onderzoek verrichten. Op basis van uitgewerkte scenario's zal de raad een voorstel ontvangen. Ieder scenario zal zijn eigen kostenplaatje meebrengen. We passen de bijbehorende investeringsbehoefte te zijner tijd aan op de besluitvorming. Tot die tijd hanteren we de nu opgenomen investeringsbedragen. Dat gaat dan om € 7,3 miljoen voor de renovatie van het zwembad en € 12,5 miljoen voor de bouw van een middelbare school. Verder zal op basis van een geactualiseerd Integrale Huisvestingsplan blijken of het nodig is de huisvesting voor basisonderwijs uit te breiden.

We hebben momenteel het comfort dat we kunnen handelen vanuit een financieel gezonde situatie. Daardoor hebben we de tijd om vorm te geven aan onze ambities en aan financiële randvoorwaarden, die daarmee gepaard gaan. Voor een goede besluitvorming is het belangrijk dat we duidelijkheid hebben over financiële ontwikkelingen die nu nog onzeker zijn. Pas wanneer het lange-termijnbeeld voor onze financiën betrouwbaar is, kunnen we afgewogen voorstellen voorleggen.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De risico's en de berekening van het weerstandsvermogen zijn geactualiseerd.

De structurele weerstandsratio neemt af tot 'Matig'.

Het afnemen van de structurele weerstandsratio wordt vooral veroorzaakt door de verwachte doorvoering van de herijking van de verdeling van het Gemeentefonds. Als deze aanpassing daadwerkelijk plaats gaat vinden zonder compensatie, dan verslechtert ons structurele meerjarenperspectief behoorlijk en moeten we hier op anticiperen.

De risico's van de 'open-einde' regelingen binnen het sociaal domein, met name voor de jeugdzorg en de bijstand blijven groot.

De incidentele weerstandsratio blijft 'Uitstekend'.

De incidentele weerstandsratio wordt voornamelijk beïnvloed door de grondexploitaties. De snelle ontwikkelingen en de grote geldstromen die binnen de grondexploitaties omgaan maken het grootste deel van de incidentele risico's uit.

Begroting 2023 (stand per 1 januari)	2023	2024	2025	2026
Algemene reserve	14.010	14.140 ¹	15.885	19.605
Risicoreserve	4.615	4.615	4.615	4.615
Saldo meerjarenraming	18.625	18.755	20.500	24.220

De Algemene reserve is toereikend en blijft de komende jaren naar verwachting toenemen. Toekomstige negatieve rekeningresultaten en het voordoen van risico's kunnen dit beeld uiteraard veranderen.

¹ Inclusief begrotingssaldo voorgaand jaar

Lokale lastendruk

De sturing op de lokale lastendruk vindt plaats bij vaststelling van de begroting. De uitwerking van de begrotingskaders verwerken we in de belastingverordeningen. De belastingverordeningen 2023 worden volgens planning in de gemeenteraadsvergadering van december 2022 vastgesteld. Voorstel is om alle belastingen en tarieven met 3,0% te indexeren.

Een nieuwe berekening van de lokale lastendruk is opgenomen in de paragraaf 'Lokale heffingen'.

Nieuw beleid

Onderstaand een overzicht van alle nieuwe beleidsvoornemens die zijn opgenomen in de begroting 2023. Grotendeels vloeien deze voort uit de opgaven van het Rijk en de ambities in het coalitieprogramma 'Diemen met elkaar en voor elkaar'. Een toelichting op het nieuwe beleid vindt u terug in de programma's.

Nieuw beleid Begroting 2023	2023	2024	2025	2026
Sociaal				
Contractmanagement Wmo en Jeugd	-90	-90	-90	-90
Vervolg actieplan eenzaamheid	-55	-55	-55	-55
Budget Wmo-hulpmiddelen	-40	-40	-40	-40
Voorportaal MaDi Diemen	-50	-50	-50	-50
Jongerenwerk	-150	-150	-150	-150
Wmo	-160	-160	-160	-160
Kosten Sociaal Domein (taakstelling doorgeschoven naar 2024)	-200	-	-	-
Inhuur projectmanager Sociaal Domein	-60	-	-	-
Huishoudelijke Hulp Toelage Dienst Thuis	-25	-25	-25	-25
Versterking dienstverlening gemeente	-160	-160	-160	-160
Totaal Sociaal	-990	-730	-730	-730
Veilig				
Aanpak ondermijning	-80	-80	-80	-80
Tweede controleur openbare ruimte	-30	-30	-30	-30
Totaal Veilig	-110	-110	-110	-110
Inkomen en armoede				
Administratie taken Sociaal Domein en Dienstverlening	-120	-120	-120	-120
Werken met ervaringsdeskundigen	-	-10	-10	-10
Bijstand en Re-integratie	-	-60	-60	-
Extra aandacht minimahuishouding	-15	-	-	-
Schuldhelpverlening	-10	-	-	-
Totaal Inkomen en armoede	-145	-190	-190	-130

Nieuw beleid Begroting 2023	2023	2024	2025	2026
Vrije tijd				
Uitbreiding taken Sportbedrijf	-20	-20	-20	-20
Ontwikkeling Sportcentrum Duran	-	-	-	-
Totaal Vrije tijd	-20	-20	-20	-20
Onderwijs				
Consulent Wet Educatie & Beroepsonderwijs / beleidsondersteuner laaggeletterdheid	-70	-70	-70	-70
Medewerker Leerplicht	-60	-60	-60	-60
Gelijke onderwijskansen in het onderwijs	-30	-30	-30	-30
Onderwijshuisvesting - Opstellen periodieke leerlingenprognose	-5	-5	-5	-5
Totaal Onderwijs	-165	-165	-165	-165
Gebiedsontwikkeling				
Juridische handhaving (opkoopbescherming)	-80	-80	-80	-80
Inspecteur Bouwen en wonen	-80	-80	-80	-80
Inspecteur Bouwen en wonen - dekking uit leges omgevingsvergunning	80	80	80	80
Programma Samenlevingsopbouw Holland Park	-150	-150	-	-
Inhuur beleidsmedewerker Ruimtelijk Ordening	-100	-	-	-
Inhuur beleidsmedewerker Ruimtelijk Ordening - dekking exploitatiebijdrage en eigen formatiebudget	100	-	-	-
Inhuur beleidsmedewerker grondzaken	-60	-60	-30	-30
Verrijn Stuart	-20	-	-	-
Totaal Gebiedsontwikkeling	-310	-290	-110	-110
Leefomgeving en klimaat				
Kostenstijging 'Programma Groot Onderhoud'	-135	-135	-135	-135
Kostenstijging 'Programma Groot Onderhoud' -> kosten afval	-75	-75	-75	-75
Kosten straatmeubilair	-55	-55	-55	-55
Energietransitie Warmteregisseur	-80	-80	-80	-80
Coördinatie Daarom Duurzaam Diemen	-20	-20	-20	-20
Coördinatie Daarom Duurzaam Diemen - dekking klimaatbeleidbudget	20	20	20	20
Extra groen	-5	-5	-5	-5
Bijdrage Diemerbos	-15	-15	-15	-15
Regionale energietransitie	-110	-135	-135	-135
Transitievisie Warmte met wijkgerichte aanpak	-100	-200	-200	-200
Bewonersacties energiebesparende maatregelen	-60	-60	-60	-60
Aanpak energiearmoede	-	-100	-100	-100
Totaal Leefomgeving en klimaat	-635	-860	-860	-860

Nieuw beleid Begroting 2023	2023	2024	2025	2026
Verkeer				
Integrale mobiliteitsvisie en verkeersveiligheid	-40	-	-	-
Totaal Verkeer	-40	-	-	-
Samen besturen				
Uitbreiding griffie	-100	-100	-100	-100
Participatie, communicatie en dienstverlening:				
- Voor en met Diemen	-100	-	-	-
- Betrokkenheid lokale democratie en bevordering opkomst verkiezingen	-10	-10	-10	-10
- Begrijpelijk taalgebruik	-	-10	-10	-10
- In beeld brengen ervaringen dienstverlening Gemeente	-	-20	-20	-20
Gastheerschap en beveiliging	-100	-100	-100	-100
Trainees	-140	-140	-140	-
Flexibilisering beloningssystematiek	-150	-150	-150	-150
Continuïteit informatievoorziening	-70	-70	-70	-70
Diemen 800 Jaar	-15	-	-	-
Totaal Samen besturen	-695	-605	-605	-465
Financiën				
Stelpost Indexering	-500	-500	-500	-500
Stelpost Stijgende energielasten	-150	-150	-150	-150
Totaal Financiën	-650	-650	-650	-650
Totaal Nieuw beleid Begroting 2023	-3.760	-3.620	-3.440	-3.240